

LA CARLOTA I LA FESTA DE LA CASTANYADA



LA CARLOTA I LA FESTA DE LA CASTANYADA

L'àvia Paula sempre ve a visitar a la seva néta Carlota el dia del seu aniversari, tot i que viu lluny de la ciutat, a les Illes Canàries.

Mentre espera la seva àvia, la Carlota mira per la finestra com l'aire de la tardor fa voleiar les fulles caigudes tot fent una divertida dansa.

Tot d'una sona el timbre de la porta, és l'àvia Paula!

S'abracen i s'expliquen un munt de coses. Al cap d'una estona, l'àvia treu de la maleta dos davantals preciosos.

-Té, Carlota, posa't aquest davantal i anem a la cuina a preparar el menjar per a la festa del teu aniversari.

La Carlota explica a l'àvia Paula que ahir, a l'escola, també van cuinar: van fer panellets i van torrar castanyes i moniatos, per celebrar la Castanyada.

-A veure, Carlota: i ja saps per què ho mengem, tot això, aquest dia?

Ho fem per commemorar una festa tradicional: la de Tots Sants.

La Carlota s'escolta l'àvia amb atenció mentre observa com fa els panellets. En acabar, quan ja són freds, l'àvia en dona un a la Carlota perquè el tasti amb els ulls tancats. Ummm! És exquisit! Aleshores, quan l'està mastegant, comença a sentir una estranya però plaent sensació, com si li rodés el cap, cada cop més ràpid.

En obrir els ulls, es troba, juntament amb l'àvia Paula, davant d'un grup de persones vestides amb robes estranyes que envolten una enorme foguera, tot cantant, ballant i tocant instruments musicals. Parlen una llengua estranya. Estranyada, pregunta a l'àvia Paula on són, qui són aquelles persones i què estan fent.

-Hem viatjat pel túnel del temps i de l'espai, Carlota. El panellet de pinyons que t'has menjat era màgic. Som a la prehistòria per veure l'origen de la festa de Tots Sants.

I aquests són els celtes, un poble antic que va viure aquí fa molts segles.

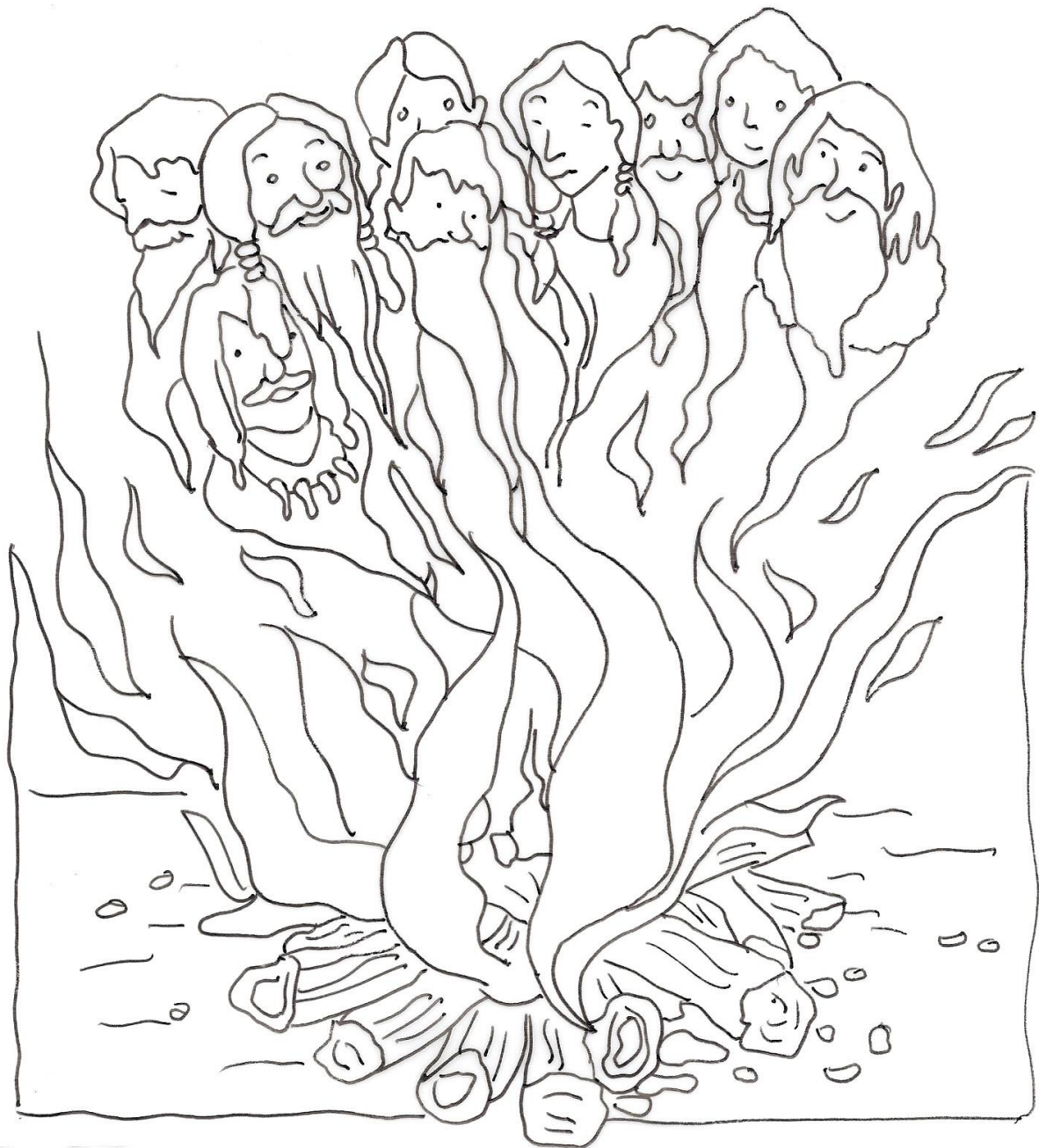
Un home pèl-roig, alt i gros, se'ls acostava i els diu per senyes que s'afegeixin a la gran festa que estan celebrant al voltant del foc. Hi van i saluden tothom amb la mà. S'agafen de les mans i comencen a cantar i a ballar en rotllana, tot envoltant el foc. Al cap d'una bona estona, una mica, cansats i assedegats, s'asseuen i mengen conill rostit, formatge i pa. Tot és boníssim...

L'àvia Paula explica a la seva néta tot el que li han dit aquelles amables persones.

-Els celtes creuen que les fades i les ànimes dels morts tornen al món dels vius aquesta nit, la nit de Tots Sants. Per això fan una gran foguera, per donar-los la benvinguda, i perquè els difunts vegin que els seus amics i familiars es recorden d'ells.

-És per això que el dia de Tots Sants tothom va al cementiri a dur flors als seus familiars morts? Perquè es recorden d'ells?

-És clar, veig que ho has entès, encara que això no vol dir que només ens recordem d'ells aquest dia.



-Àvia, i què hi tenen a veure els panellets, amb aquesta celebració?

-Doncs mira, antigament la gent se'ls feia i els duia en cabassos a l'església, perquè fossin beneïts i, en acabat, se'ls menjaven per escalfar-se.

-I ara, Carlota, continuarem el nostre viatge pel túnel del temps. Menja't aquest panellet de codony.

Quan la Carlota acaba d'empassar-se'l, obre els ulls i veu una dona molt morena que porta un preciós mocador, el xador, i que està amassant alguna cosa. Quina oloreta més bona! Ara són a l'època dels àrabs, que van viure aquí fa més de mil anys. La dona àrab, quan s'adona de la seva presència, els convida a seure amb ella i els ofereix menjar i beure.

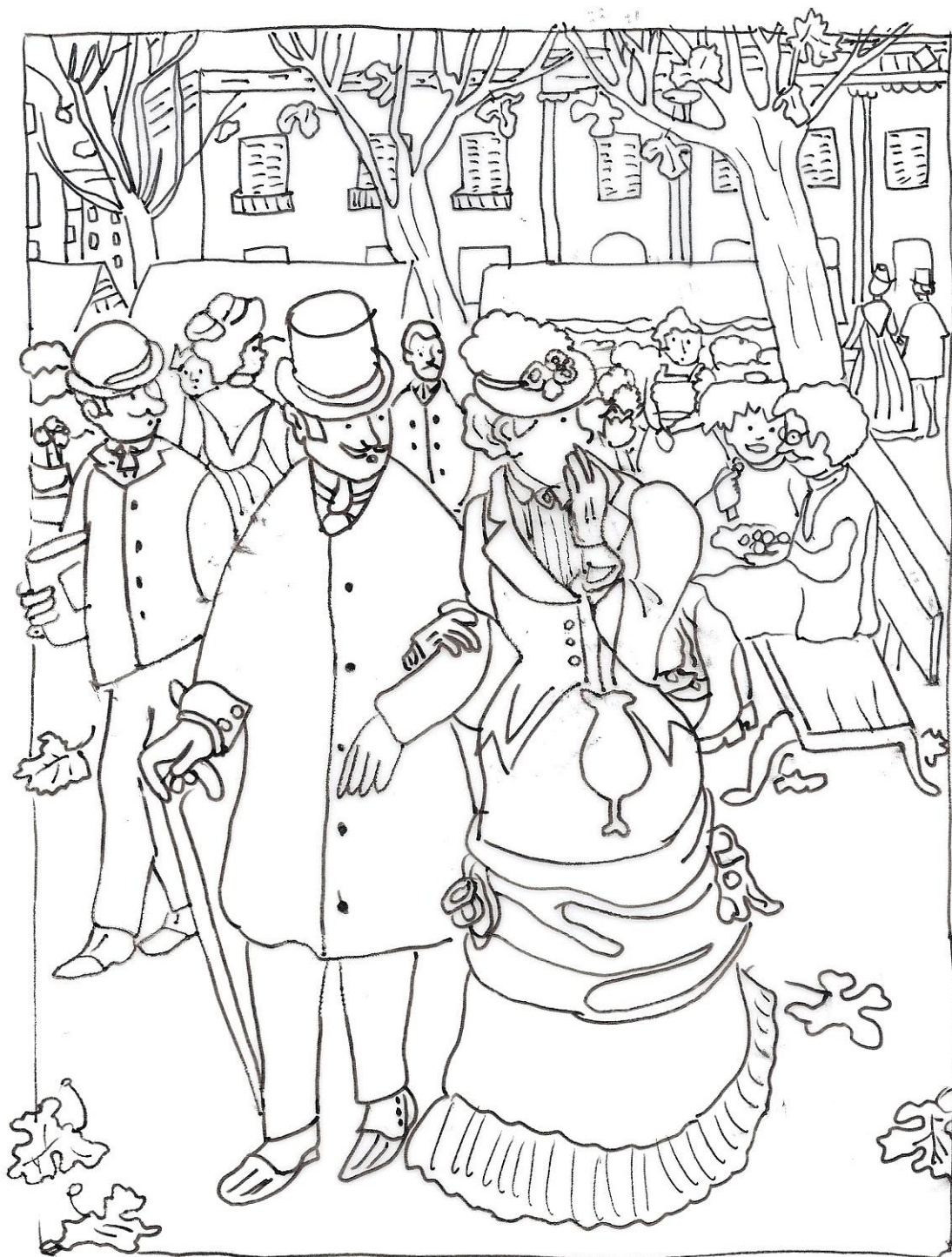
La senyora àrab està fent dolços amb sucre, ametlla i pinyons.

Després cou la massa i els en dona una mica per tastar. I quina sorpresa, resulta que allò tan bo és un panellet gegant, com els de l'àvia, perquè en realitat varen ser els àrabs els qui els van inventar, com també el torró, les mantegades, etc. Eren uns grans pastissers.



-Àvia Paula, saps què em ve de gust? Castanyes! Per què no anem a comprar-ne?

-Som-hi. Però abans de tot, torna a menjar-te un altre panellet. Aquest és d'ametlles.



Quan la Carlota obre els ulls, es troba al segle XIX. Es nota en la forma de vestir i en la llengua que parlen, que l'àvia Paula identifica com català antic. Ara són a la Rambla de Barcelona, tota plena de paradetes de flors i de castanyeres. Aquestes, a les seves paradetes, tenen un fogons i, al damunt, una mena de paella foradada per coure les castanyes. Porten unes faldilles llargues fins als peus, d'una roba especial que, a part d'abrigar-les molt, els impedeix de cremar-se. I al cap duen un mocador lligat.

-Àvia Paula, avui dia les castanyeres ja no vesteixen així, oi?

-És clar. Tot canvia però encara celebrem la Castanyada. Va, anem a comprar-ne unes quantes.

La gent que passa per allí les mira amb cara de sorpresa, però sense dir res.

Quan acaben de pelar-les i de menjar-se-les, l'àvia Paula i la Carlota entren en una botiga a comprar panellets, per fer de postres.



La Carlota decideix menjar-ne només un, i la resta guardar-los per als pares.

-I ara, Carlota, hem de tornar al nostre segle, perquè he d'anar al cementiri a portar flors al meu Brauli, i després hem de fer els preparatius per a la teva festa d'aniversari. Per cert, el pastís el vols de xocolata o de nata?

-De totes dues coses, si us plau.

-Bé. Ara, pren-te aquest panellet de maduixa i tanca els ulls, que tornem a casa...



LA CARLOTA I LA FESTA DE LA CASTANYADA

COMPRESIÓ LECTORA

Llegeix atentament aquestes preguntes i contesta.

1. On viu l'àvia Paula?

2. Què fa la Carlota mentre espera l'àvia?

3. Què li regala l'àvia a la Carlota?

4. Què passa quan la Carlota es menja el panellet de pinyons màgic?

5. On es troben la Carlota i l'àvia en obrir els ulls per primera vegada?

6. Què feien aquelles persones?

7. De quin poble estan parlant?

8. Què creien que passava la nit de Tots Sants?

9. A on van després de menjar-se el panellet de codony?

10. Qui van ser els inventors dels panellets?

11. Com saben que estan en el segle XIX?

12.On ha d'anar l'àvia quan tornen a l'actualitat?

13.Qui deu ser aquests Brauli?

14.De què és l'últim panellet que es menja la Carlota?

LÈXIC

1. Ordena alfabèticament aquestes paraules:

Voleiar, torrar, tastar, exquisit, plaent, prehistòria, assedegat, animes, codony, xador.

2. Ara busca-les al diccionari i escriu el seu significat:

ORTOGRAFIA

1. Fes el plural de les següents paraules:

Pinyó: _____

Mà: _____

Segle: _____

Festa: _____

Botiga: _____

Gros: _____

Cansat: _____

Cabàs: _____

Torró: _____

Llengua: _____

Antic. _____

Flor. _____

2. Com fan el plural les paraules acabades en:

- vocal accentuada?

- vocal "e"?

- vocal "a"?

- consonant "s"?

- altres consonants?

GRAMÀTICA

1. Classifica les paraules subratllades, del paràgraf assenyalat amb "*", en substantius (noms), adjectius, verbs i determinants. Comprova-ho amb el diccionari.

SUBSTANTIUS	ADJECTIUS	VERBS	DETERMINANTS

Els substantius són aquelles paraules...

Els adjectius són aquelles paraules...

Els determinants són aquelles paraules...

Els verbs són aquelles paraules...
